

Procedeul artistic	Exemple
Aliterația constă în repetarea consoanelor sau silabelor initiale	<i>"<u>Vââând ca vijelia</u> și ca plesnetul de ploaie" (Scrisoare III)</i> Prin <u>vulturi</u> vântul viu <u>vuia</u> , Vrun prinț mai tânăr când trecea.
Antiteza constă în opoziția dintre două cuvinte, fapte, personaje, idei, situații	<i>"Vreme <u>trece</u>, vreme <u>vine</u>, ..."</i> „Ea un înger ce se roagă – El un demon ce visează; Ea o inima de aur – El un suflet apostat.”
Asonanța constă în repetarea unor vocale cu efect sonor.	Toate păsările dorm, Numai una n-are <u>șomn</u> .
Comparația constă în alăturarea a doi sau mai mulți termeni cu scopul evidențierii primului termen	<i>"Trecut-au <u>anii ca nori lungi pe șesuri</u> ..."</i> <i>"Pe un deal răsare luna, <u>ca o vatră de jărat</u>ic"</i>
Enumerația constă în prezentarea succesivă a unor fapte sau aspecte	<i>"Câte <u>țărmoni</u> înflorite, ce <u>palate</u>, ce <u>cetăți</u>, Străbătute de-al tău farmec <u>ție singură-ți arăți</u>"</i> <i>Fata asta este <u>și inteligentă, și frumoasă, și harnică, și tot ce-ți poți dori</u>.</i>
Epitetul constă în determinarea unui substantiv sau verb printr-un adjectiv, adverb etc., menit să exprime acele însușiri ale obiectului care înfățișează imaginea lui așa cum se reflectă în simțirea și fantezia scriitorului	<i>"<u>Sură</u>-i sara cea de toamnă, de pe lacuri apa <u>sură</u> Înfunda mișcare-i mișcare-i <u>creață</u> într-un stuf la iezătură, Iar pădurea <u>lin</u> suspină și prin frunzele <u>uscate</u> Rânduri, rânduri trece-un framăt ce le scutură pe toate" [...] și părinții, și frații, și surorile îmi erau <u>sănătoși</u>." <u>Amintiri din copilărie</u></i>
Hiperbola procedeul artistic prin care se exagerează intenționat, măbind sau micșorînd, trăsăturile unei ființe, ale unui lucru, fenomen, sau eveniment, pentru a-i impresiona pe cititori	<i>"Viața, tinerețea mi-am făcut-o-n rai Las' să mă uit în ochi-ți <u>ucigător de dulci</u>." (Strigoii)</i> Gigantică poartă-o cupolă pe frunte," (G.Coșbuc "Pașa Hassan")
Interogația (întrebarea) retorică întrebare la care nu se așteaptă răspuns, acesta fiind evident sau sugerat în enunț	<i>"Voi sunteți urmașii Romei? Niște răi și niște fameri I-e rușine omenirii să vă zică vouă oameni ..."</i> <i>Poate cineva învăța într-o zi ceea ce noi studiem de ani buni?</i>
Invocația retorică o rugămintă adresată divinității, muzelor sau unor persoane reale pentru a cere ajutor.	<i>"Cum nu vii tu Țepeș Doamne, ca punând mâna pe ei Să-i împarți în două cete: în smintîți și în mișei"</i> <i>"Unde ești copilărie, Cu pădurea ta, cu tot?"</i>
Inversiunea constă în răsturnarea cuvintelor în propoziție, pentru a pune în evidență un anumit termen	<i>"Sau visând o umbră dulce cu <u>de-argint</u> aripe albe, Cu doi ochi ca două basme mitice, <u>adânce, albe</u> ..."</i> <i><u>Impertinentul participant</u> a fost scos afară din sala de conferințe.</i>
Metafora figura de stil prin care se trece de la sensul obișnuit al unui cuvânt la alt sens, prin intermediul unei comparații subînțelese	Părea că printre nouri s-a fost deschis o poartă, Prin care trece albă regina nopții moartă. <i>"Ce e poezia? <u>Înger palid</u> cu priviri curate, Voluptuos <u>joc cu icoane</u> și cu glasuri tremurânde, <u>Strai de purpură și aur</u> peste tărâna rea grea"</i>
Personificarea procedeul artistic prin care lucrurilor, obiectelor li se atribuie însușiri umane	<i>"<u>Codri se înfiorează</u> de atâta frumusețe"</i> <i>"Sara pe deal <u>buciumul sună cu jale</u>"</i>

